

D R E P T U L

LEGISLAȚIUNE — DOCTRINA — JURISPRUDENȚA — ECONOMIA — POLITICA

APARE ODATĂ PE SĂPTĂMÂNĂ

Director : C. G. DISSESCU

Prim-Redactor : SILIU RĂDULESCU

Consilier la Curtea de Apel din București

COSTUL ABONAMENTULUI
A SE VEDEA PE COPERTĂ

REDAȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA
3, STRADELA SF. SPIRIDON, 3

B. P. RĂDULESCU
REDACTOR-ADMINISTRATOR

Eugen Petit — *Situația materială a magistraților.*

Alex. Stănescu — *Unificarea lucrărilor în greșele instanțelor judecătorești din Ardeal.*

Jurisprudența Română. — *Inalta Curte de Casație și Justiție, S. III. Perimare. — Proces suspendat. — Decesul uneia din părți. — Act. interruptiv.*

(Samoil Costiner și cu Aron Singer ș. a. Curtea de Apel din București S. II. — Retract litigios. — Termen. — Prețul cesiunii.

(Eliza Moraru ș. a. cu M. Musculin ș. a). Trib. Covurlui, S. II. — Impozite comunale. — Comisiuni de Apel. — Legea maximumului.

(Panait C. Panait cu primăria Galați).

Jurisprudența străină.

Publicații Judiciare.

SITUAȚIA MATERIALA A MAGISTRAȚILOR S. O. S.

În ziarul „*Universul*” din 14 August 1919, am scris și dedicat d-lui Stelian Popescu, despre care pe atunci nu bănuiam că îi era hărăzit să conducă departamentul justiției, un articol intitulat „*Justiția veghează, dar oscilează*”. D-șă scrisese de curând un articol „*Dreptatea*”, îmbrățișând cu cea mai sinceră căldură cauza magistraturei, dovedind că este una și aceeași cu însăși cauza „*justiției*”.

Rândurile mele erau dedicate, celui mai competent și devotat apărător al cauzei colegilor săi de ieri, care scosese primul strigăt de alarmă de dincolo de bară, alături cu un alt om de inimă, Grigore Trancuțaș, care și el după cât îmi amintesc, cita cazul unui consilier de curte din Galați, la a cărui moarte nu s'a găsit în casă nici măcar suma de un leu.

Cât s'au schimbat lucrurile în acești zece ani! Astăzi asemenea întâmplări nu mai surprind pe nimeni și nu știu dacă la mulți dintre colegii mei s'ar putea găsi suma necesară unei modeste înmări.

De dincolo de bară, adică din partea barei unde stăm noi, am fost cel d'întâi care a avut curajul unei umiltoare tânguiri în presa marelui public. Dar ajunsese cuțitul la os și am crezut de datoriu mea să dau semnalul de ajutor, înainte de scufundarea corabiei. Era un fel de S. O. S. al magistraturei.

Între altele povesteam în articolul meu, tânguirile auzite din gura unuia dintre magistrații Basarabiei

(primii, acei despre cari ministrul Mitilineu a spus în ședința Camerei dela 18 Octombrie: „În Basarabia am trimis pe cei mai buni judecători, știind că ei au acolo o misiune înaltă, care cu lacrimi în ochi, într'un acces de sinceră desnădejde spunea:

„Trăim (acolo) ca vai de capul nostru și tot nu „ne ajunge. La un sfârșit de lună... dar mi-e rușine „să-ți spun, nu aveam cu ce plăti masa în ziua aceea.

„Am încercat să judec flămând dar nu am putut... „Atunci, auziți, eu șeful justiției din județ, am trimis „aproductul de mi-a vândut în piață cu preț de nimic o „pereche de ghete“...

Articolul meu a produs atunci oarecare mirare chiar printre colegi, cari nu puteau admite o asemenea confesiune publică scorbătoare prestigiului corpului.

Aveau dreptate în parte. Dar situația era atât de gravă în cât era de preferat scorbarea prestigiului pe care o provocam eu, decât aceea a însăși demnității întregului corp judecătoresc la care mă refeream prin titlul și conținutul articolului meu, „*Justiția veghează, dar oscilează*”.

Să lăsăm orice ipocrizie la o parte. Adică noi magistrații nu suntem oameni, cu aceleași calități și aceleași păcate ca și ceilalți muritori?

Mulți oare dintre noi ar găsi energia necesară să reziste tentației având copiii goi, flămânzi, bolnavi — mai ales bolnavi acasă? Să zicem că cei vechi ar avea puterea din tradiția corpului cu care s'au identificat după atâția ani de viață austeră. Dar cei noi, cari nu sunt înzestrați cu această cuirasă și cari au trăit în schimb în psihosa post-belică, a cărei morală curentă consideră drept virtute viciul și desfrâul?

Este drept că miniștrii succesivi au făcut ce au putut ca să ne îmbunătățească situația materială. Corabia era salvată și i se putea aplica deviza: „*Fluctuat nec mergitur*”.

În ultimul timp însă furtuna a revenit, sub forma valurilor enorme de scumpete. Ce s'a făcut pentru noi?

S'a mărit simțitor impozitul global. Unui consilier de curte i se reține anual din leafă, în acest scop, respectabila sumă de 18.360 lei. Mai înainte s'a redus salariul în mod simțitor sub forma unei rectificări de calcul.

Am răbdat totuși. Am scrâșnit din dinți și iarăși am răbdat. Am redus întâi cheltuelile pentru distracții,

apoi cele pentru necesități obișnuite și în sfârșit am intrat chiar în cele strict necesare. Nu este nevoie cred să mai intru în amănunte.

După cum am mai scris și altădată, suntem gata să suportăm reduceri de funcționari. Necesitățile bugetare sunt mai tari ca cele personale.

Când însă se creiază posturi noi, putem însă să ne întrebăm dacă nu ar fi mai bine ca cu fondurile necesare să se îmbunătățească starea materială a celor mulți cari sufăr cu drept cuvânt și pentru cari cariera a devenit un adevărat calvar.

Desigur că justiția are nevoie de câți mai mulți slujitori.

Nu ne îndoim că numărul mare al afacerilor cerea imperios o secție în plus la curtea de Apel din București și că d-l ministru este animat de cele mai bune intențiuni.

Să binevoiască d-l ministru de justiție a întreba pe d-l Volanschi, admirabilul nostru prim-președinte, asupra situației materiale a magistraților din circumscripția sa, a adevăraților magistrați fără diurne și alte venituri lăaturalnice, de cari îmi place a crede că există și sunt chiar cei mai mulți în toate circumscripțiile și va afla adevărul, pe care nu mai este nevoie să-l cunoască toată lumea.

Până atunci, nu fără riscul de a avea neplăceri, socot de datoria mea să lansez un al doilea: S. O. S., cu speranța că va avea cel puțin acelaș succes ca primul strigăt de alarmă pe care l-am scos cu zece ani în urmă.

Eugen Petit

Consilier la Curtea de Apel din Iași

P. S. — După ce am scris articolul, am aflat că dările care ne ciuntesc salariul au fost augmentate. Atât mai trebuia!

Unificarea lucrărilor în grefele instanțelor judecătorești din Ardeal

D-l Alex. Ștefănescu, Prim-Președinte al Tribnului jud. Trei Scaune, în executarea dispozițiilor art. 168 din legea de organizare judecătorească, a înaintat Ministerului Justiției un interesant raport prin care supune atențiunii sale următoarele constatări, observațiuni și concluziuni privitoare la bunul mers al justiției din aceste părți ale țării.

Aceste constatări și concluziuni nu se referă la im-perioasa și urgenta unificare totală legislativă.

Asupra acestei chestiuni s'a insistat în repetate rânduri. Atât în presa juridică (coloanele diferitelor reviste de drept cuprind această insistență), cât și în diferite congrese ale profesioniștilor dreptului, avocați — această problemă a unificării s'a desbătut. Chiar în sânul Academiei Române această chestiune a făcut obiectul unei comunicări (A. Rădulescu, Unificarea legislativă, „Cultura națională“).

Toți juriștii și justițiabilii, sunt și trebuie să fie convinși de urgenta necesitate a înfăptuirii cu un ceas mai de vreme a acestei unificări. Și după cât se știe în

acest sens se lucrează cu asiduitate (discursul d-lui Prim-Președinte al Consiliului legislativ ținut cu ocazia deschiderii anului 1929, publicat în *Curierul Judiciar* No. 4 din 27 Ianuarie 1929 este edificător cu privire la această chestiune).

O chestiune asupra căreia nu s'a insistat, cred, în deajuns, este, după părerea noastră, aceea a necesității urgente de a se unifica lucrările de cancelarie din biourile instanțelor judecătorești din Ardeal (biourile de greșă, de arhivă, lucrările de tutelă, etc.).

Și rezolvarea acestei chestiuni merită toată atenția. Căci modul în care se lucrează la grefele și arhivele judecătorești din Vechiul Regat diferă de acelaș mod de a lucra în Ardeal. Diferă mult. Și această deosebire are foarte multe neajunsuri care se resfrâng, cu toate consecințele lor, asupra justiției.

De aceea îmi permit să vă aduc aceasta la cunoștință. Imi permit să vă dau câteva exemple de lucrări de cancelarie. Va rezulta, sper, din cele ce urmează urgenta nevoie de a se uniformiza, pe tot cuprinsul țării, lucrările de cancelarie judecătorești.

* * *

În sistemul cancelaristic ungiuresc care dăinuește și acum în justiția din Ardeal, nu există, cum există la noi, un registru de intrare, în care să se treacă, cum este simplu și firesc, orice hârtie adresată instanței judecătorești. Nu există nici un registru de eșire în care să se treacă, rând pe rând, tot ce ese din cancelaria judiciară. Iată cum se prezintă mecanismul înregistrării unei corespondențe care intră sau care ese din cancelarie :

Este un singur registru (mai bine zis foi volante, imprimate, căci astfel vin, foi care se coase de funcționarul însărcinat cu această atribuție a „înregistrării”, ca să le facă registru) este, zic un singur registru care servește pentru intrare și pentru eșire. Operarea în aceste foi, în acest registru constituie un mecanism complicat. Nu oricine poate lucra în acest registru. Greutatea se explică tocmai prin aceea că aceste foi servind pentru două scopuri, ușor se poate încurca lucrul.

Mai întâi, odată ce s'a format un dosar (și ceva curios, numărul curent la care figurează acțiunea în acest registru servește și de număr al dosarului și de număr de eșire al oricărui act, oricărei hârtii, etc.) orice altă cerere, acțiune, etc. care s'ar mai prezenta la acest dosar nu se mai înregistrează deosebit, ci poartă numărul dosarului inițial cu mențiunea P. 2, ori P. 3 etc. Trecerea în acest așa numit registru a acestei noi corespondențe se face într-o rubrică intitulată „Arătarea scriptelor următoare”, o rubrică mică, închisă, de forma unui dreptunghi care, când devine insuficientă, neîncăpătoare, din cauza multor acte și cereri ce s'ar mai prezenta în legătură cu dosarul, se completează, se mărește prin atașeri de mici petece de hârtie, care ușor se pot pierde prin deslipire, neglijență, etc.

Este practic acest lucru? Evident că nu. Se știe fără îndoială, modul pe cât de simplu și expeditiv pe

atât de sigur în care se prezintă această operație în Veichiul Regat unde se trece pe scurt și clar or ce hârtie care intră sau care ese din biuroul instanței judecătorești.

Tot astfel un întreg mecanism și pentru eșire. La această operație trebuie să adaog că, orce corespondență, cum ar fi de ex. emiterea unei citații, ceva forte frecvent într'o cancelarie judecătorească, poartă două numere: numărul dosarului și numărul ce primește cererea la care se referă citația (intervenția, garanția, etc).

O lucrare în plus inutilă și complicată când este deajuns numărul de eșire, cum este în Veichiul Regat, și numărul dosarului.

Astfel stând lucrul cred că nu se poate sta ja îndoială care sistem trebuie adoptat.

În afară de aceasta, repartiția proceselor în tribunalele divizate se face cu ajutorul a două registre când ar fi suficient numai unul. Acest al doilea registru care este în Ardeal diferă de cel dintâi, care este și în Vechiul Regat, prin aceea că are mai multe rubrici cu privire la „natura afacerii”, nu corespunde însă vreunei utilități simțite.

Dar când este să ne referim la rubricile ce cuprind registrele de ședință, registrul de termene, de sorociri, cum se zice la noi, lucrul este cu adevărat suprinzător, O sumă de rubrici, cu fel de fel de mențiuni, cu fel de fel de diviziuni și subdiviziuni. Una mai inutilă de cât alta. Compare cineva din cei cari susțin menținerea acestui cancelarii în care se restrânge spiritul greoi unguresc, un registru de termene din Ardeal cu unul din Vechiul Regat. Va vedea imediat deosebirea. Meticulozității inutile în care este întocmit primul i se opune simplitatea celui din urmă. Câteva rubrici, 4—5, la dreapta se scrie soluția, hotărât sau amânat, și totul este precis și clar.

Dar să luăm cu titlu de exemplu alt registru din cancelaria tribunalului. Să luăm registrul Opis alfabetic de la cancelaria prezidială.

Numai insistăm asupra acestor feluri de lucrări, așa numite prezidiale, acele lucrări date în exclusivă atribuție a Primului-Președinte.

Aceste lucrări de și prevăzute de resturile regulamentelor ungurești referitoare la funcționarea interioară a instanțelor judecătorești, examinate în cadrul normelor naționale, nu se pot justifica. Dar, în sfârșit, de-o camdată lăsăm examinarea acestei chestiuni.

Acest registru este în legătură cu diferite „caete”, cu diferite „mape”, intitulată fie care „cauză prezidială”.

O hârtie ce urmează să fie rezolvată de Primul Președinte — și acest soi de lucrări sunt în Ardeal cele care absorb cea mai mare parte din activitatea acestui magistrat, constituind o activitate seacă, nespornică, și de-o valoare dubioasă — este trecută mai întâi într'una din aceste mape. Sunt atâtea mape cam câte feluri de lucrări sunt și câte feluri se mai pot ivi: mapa imprimatelor, mapa concediilor funcționarilor, mapa ordinelor de plată, etc. etc. Pot fi atâtea mape câte file are alfabetul.

Fiecare din aceste mape indică că o hârtie eșită

trebuie mai întâi să poarte două numere. Un număr numit „numărul grupului principal” ce se scrie cu cifre romane, No. V, X, XVIII, etc., iar alt număr acel al grupului secundar arătat printr'o literă B, C, D, etc. În afară de aceste două numere hârtia ce ese trebuie să mai aibe al treilea număr, numărul de ordine 1, 2, 3, etc., cuprins și indicat de mapă. Indată ce o corespondență a fost trecută în această mapă, fie că a eșit, fie că a intrat, trebuind să poarte aceste numere cabalistice, se trece în opisul alfabetic. Aci alte rubrici. Hârtiile rămân în mapă necusute. Mă întreb: care este utilitatea acestui fel de înregistrare?

Nu este suficient registrul alfabetic? Evident că da. Muncă grea și inutilă. Mapele pot exista, formând dosare, dosarul comunicare cu Ministerul, cu instanțele judecătorești, etc. Dar ca ele să aibe o numerotație așa de complicată, asta este o inutilitate vădită. Fiecare mapă își are numerotația ei romană și alfabetică.

Să mai menționez așa numitul registru de primit și de predat? Un magistrat, dela Tribunal sau Curte, ca să ia dela arhivă un dosar, fie să-l studieze, fie pentru a redacta hotărârea, trebuie să semneze în acest dosar în fața arhivarului că l-a primit. Altfel nu i se libertatează. Se poate o ofensă mai urâtă ce se poate aduce magistratului? Cum, lui i sunt încredințate averea, libertatea și cinstea societății; însă un dosar nu i se poate da de domnul arhivar fără chitanță, căci așa prevede regulamentul unguresc.

Să înceteze aceste anomalii.

Să se desființeze, Domnule Ministru, resturile cancelariei ungurești care nu mai au ce căuta în justiția română, fără a nu micșora prestigiul de care trebuie să se bucure această instituție fundamentală în stat. Căci rest unguresc este aceea ce se face de magistratura ungurească, căci așa se lucra pe vremea dominației maghiare în justiție, anume de a se intercala printre rândurile unei hotărâri judecătorești definitiv lucrate tot felul de adăogiri, stersături, raderi cu briceagul, de nu se mai înțelege nimic nici de părțile interesate, nici de organele superioare când litigiul vine din nou spre judecată, nici de organele de executare a unei asemenea hotărâri, ba nici chiar de magistratul care a pronunțat-o. O lucrare — cum spuneam și cu alt prilej — eșită din munca unui funcționar numit judecător nu poate și nu trebuie să se prezinte în acest fel. În vechiul Regat asemenea procedare nu se pomenește.

Să se desființeze restul unguresc ca nimic să nu se coase. Dosarele sunt foi volante. Mapele acelea la care m'am referit fiind foi volante, se pot pierde. Și cu atât mai ușor se pot pierde cu cât, să nu se uite, întreaga cancelarie de arhivă și grefă în Ardeal este dată tinerilor cari până acum s'au numit din acei cari nici majori n'au fost. Copii fără răspundere, fără experiență, fără seriozitate.

Să se desființeze actuala formă a hotărârilor de a pune înainte dispozitivul apoi motivarea; ca și cum un proces nu ar începe prin examinarea acțiunii, nu s'ar examina apoi fondul cauzei spre a se găsi temeiurile uneia din părți, temeiuri care ar constitu-

motivele care duc, în sfârșit, la soluția cuprinsă în dispozitiv.

Să se desființeze atâtea și atâtea formulare. Căci în Ardeal asistăm la justiția formularelor. Această justiție exercitată după formulare împiedică afirmarea personalității magistratului, împiedică progresul dreptului. Și pentru că la instanțele judecătorești din Ardeal funcționarii sunt atât de nepregătiți, cauzele sunt multiple în cât nu pot redacta un proces-verbal de amânare mă refer mai ales la cei băștinași, ci totul trebuie lucrat de magistrat, s'a ajuns aici la această situație; activitatea și valoarea unui magistrat se măsoară după numărul jurnalelor și al sentințelor, fie cât de simple, redactate de acesta în loc să se aprecieze valoarea lucrării, a hotărârii în sine.

Când, cum se știe, textul de lege după care se judecă este unguresc și cancelaria la fel, impresia ce are or și cine este aceea că, din punct de vedere legislativ, după 10 ani trecuți de stăpânire românească, în aceste părți parcă suntem în plină țară uigurească.

Unificarea cancelariei se impune, căci nimic nu împiedică aceasta. Litigiul se poate soluționa după or ce lege de fond, mecanismul cancelaristic poate fi, fără nici un inconvenient, cel românesc.

În tot acest mecanism de birou nu văd utilitatea decât a unui singur registru care ar trebui introdus și în Vechiul Regat, anume registrul de evidență.

Cu ajutorul acestui registru și în orice moment, repede și ușor, se poate afla stadiul în care se află o lucrare, un dosar, etc. Dacă la ea s-a comunicat ce trebuia sau dacă s'a primit rezultatul așteptat.

Să se desființeze dispozițiile art. 128 din regulamentul de funcționare interioară al Tribunalului care au menținut registrele vechiului regim dinainte de 1918.

Cancelaria judecătorească din Ardeal, produs al spiritului foștilor crotopitori este, ca tot ce este produs de acest spirit, greoaie, rece, confuză, nepractică. Dovadă? N'am auzit în Vechiul Regat unde am stat ca magistrat 17 ani de atâtea pierderi de lucrări și dosare câte am auzit aici aproape de trei ani decând funcționez pe aici. Ce rezultă din aceasta? Rezultă că sistemul cancelaristic actual, vestigiu unor timpuri durerose pentru neamul românesc din aceste părți, nu garantează îndeajuns păstrarea unui dosar, unei hârtii.

Dacă v'am adus toate acestea la cunoștință, Domnule Ministru, am făcut-o ca și altădată din acel sentiment pe care nu trebuie să-l piardă nimeni din cei care s'au dedicat justiției: bunul mers al instituției judecătorești.

Poate să nu convină aceste constatări și concluzii colegilor maghiari. Explicabil.

Dar n,ar fi explicabil de loc, ci din contră, ar fi dureros, dacă ele n'ar conveni cecece refuz a crede colegilor magistrați, români, ardeleni, frați cu noi, ar fi zic și dureros ca elementele din Vechiul Regat să nu fie secundate în străduințele lor, de colegii lor români băștinași, de a pune mersul justiției pe făgaș românesc, și să fie priviți sub un unghi de antipatie. Anume imperative asupra cărora nu e locul a insista, i-ar obliga la altă atitudine. Aceste considerații ne

preocupă însă într'o măsură mai mică. Chestiunea este ca fie care să servească mersul justiției.

Noi ne-am făcut datoria.

Prim-președintele Tribunalului Trei Scaune

Alex. Ștefănescu

JURISPRUDENȚA ROMÂNĂ

INALTA CURTE DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE S. III

Audiența dela 13 Martie 1929

Președinția D-lui Ar. Alexandrescu, consilier

Samoil Costiner și alții cu Aron Singer și alții

PERIMARE.— REDESCHIDEREA UNUI PROCES SUSPENDAT PRIN DECESUL UNEIA DIN PĂRȚI.—DACA E SUFICIENT, PENTRU A ÎNTRERUPE PERIMAREA, PLATA CITAȚIUNEI PE NUMELE DEFUNCTULUI.—ART 257 PR. CIVILĂ.

În cazul când se cere redeschiderea unui proces suspendat prin moartea unuia din reclamânți sau unuia din pârâți, plata citațiunei pe numele defunctului, constituie un act de procedură cu caracter contradictoriu și de natură a întrerupe cursul perimării, fără a fi nevoie de a se plăti citațiile și pentru fiecare moștenitor, de oarece în atare caz redeschiderea poate fi cerută tocmai în scopul de a se determina în contradictoriu cu ceilalți reclamânți sau pârâți numele și numărul exact al moștenitorilor celui decedat, pentru a putea fi introduși în cauză.

Nr. 440. — Respins recursul făcut de către Samoil Costiner și alții în contra deciziei Curții de Apel din Iași S. I cu Nr. 44/927 împreună cu Aron Singer și alții.

Curtea deliberând,

Având în vedere că pentru a respinge cererea de perimare a apelului, Curtea de fond constată, prin deciziunea atacată, că în intervalul dela 10 Decembrie 1925 - când judecarea apelului se suspendase din cauza morții unuia din cei 6 apelanți— și până la 8 Ianuarie 1927, data introducerii cererii de perimare, s'au urmat acte de procedură cu caracter contradictoriu și anume: la 4 Decembrie 1926 H. Ianchelevici, unul din apelanți, a făcut o cerere de fixare de termen, plătind totdeodată și taxa de citații pentru toate părțile, inclusiv Gherș Lemberg, apelantul încetat din viață;

Că, atacând cu recurs această deciziune, recurenții susțin că Curtea de Apel cu exces de putere și cu violarea art. 256 și 257 proc. civ. a considerat cererea pentru fixare de termen făcută de Ianchelevici ca act de procedură întrerupător de perimare, întrucât numitul plătind taxa de citațiune pentru Gherș Lemberg, care era decedat, iar nu pentru moștenitorii lui, cari urmau a fi introduși în cauză, n'a făcut o plată de taxe complectă și deci cererea de redeschidere n'a dobândit caracter contradictoriu în sensul legii, pentru a putea întrerupe perimarea;

Considerând că în conformitate cu art. 257 pr. civ. se privește ca act întrerupător de perimare orice act

de procedură făcut de partea interesată, cu caracter contradictor ;

Că, prin „act de procedură cu caracter contradictor“ urmează a se înțelege actele, cererile, notificările, etc., pe care partea prezentându-le instanței nu se mărginește numai la această formalitate, ci le aduce și la cunoștința părții protivnice, depunând toate diligențele ce legea îi incumbă în această privință, spre a face posibilă o discuțiune contradictorie ;

Că, în aceste vederi, s'a stabilit în mod constant că cererea de fixare de termen sau de redeschidere a instanței, pentru a avea caracterul unui act de procedură contradictor în sensul citatului articol, trebuie să fie însoțit de plata taxei citațiunilor pentru toate părțile din proces, omisiunea uneia din ele zădărniciind — prin amânare din lipsă de procedură — orice discuție contradictorie și nesatisfăcând astfel scopul legii ;

Considerând însă că în cazul când se cere redeschiderea unui proces suspendat prin moartea unuia din reclamanți sau unuia din pârâți, plata taxei de citațiune pe numele defunctului iar nu a fiecăruia din moștenitori nu e de natură a împiedica orice discuție contradictorie, de oarece în atare caz, redeschiderea poate fi cerută — tocmai în scopul de a se determina — în contradictoriu cu ceilalți reclamanți sau pârâți — numele și numărul exact al moștenitorilor celui decedat, pentru a putea fi introduși încauză ;

Că astfel fiind, și întrucât în speță Curtea de fond constată în fapt că apelantul Ianchelevici — odăfă cu cererea de fixare de termen — a făcut și plata taxelor de citațiuni pentru toate părțile, astfel cum a figurat la introducerea apelului, înțelegând că una din citații să fie adresată pe numele celui decedat spre a se putea determina moștenitorii săi, cu drept cuvânt a judecat că cererea numitului apelant, în condițiunile de mai sus, constituie un act de procedură cu caracter contradictor și de natură a întrerupe perimarea apelului ;

Că dar, respingând cererea de perimare, instanța de fond n'a violat dispozițiunile art. 256 și 257 proc. civ. ci a făcut o justă aplicațiune a acestor texte de lege ;

Că, prin urmare, recursul fiind neîntemeiat urmează a fi respins.

Pentru aceste motive, respinge.

CURTEA DE APEL DIN BUCUREȘTI S. II-a

Audiția de la 22 Decembrie 1928

Președinția D-lui C. Macri, președinte

Eliza Moroiu și alții cu M, Musculin și alții.

RETRACT LITIGIOS — TERMEN ACORDAT PENTRU PLATA PREȚULUI CESIUNEI, — EXPIRAREA LUI, — DACĂ ȘI ÎN URMĂ SE POATE FACE O PLATĂ VALABILĂ. — ART. 1402 COD. CIVIL.

În caz când instanța judecătorească înaintea căreia s'a propus retractul litigios, acordă un termen părții pentru ca să facă plata cesiunii și a accesoriilor, aceasta poate încă să facă în mod valabil plata și după expirarea termenului ce i s'a acordat, deoarece acest termen nu are caracterul unui termen

de grație, după a cărui expirare partea să fie decăzută din beneficiul dreptului său, și prin urmare ea este în drept să facă această plată până când nu s'a dat încă hotărâre definitivă asupra fondului.

Noi 499, — Respins apelul făcut de Eliza Al, Moroiu și alții contra sentinței cu No, 260/26 a Trib, Buzău S, II-a în proces cu M, Musculin și alții,

Curtea,

Având în vedere apelul făcut de Eliza Al. Moroiu ș. a. contra sentinței Nr. 260/926, a Tribunalului Buzău, Secția II-a :

Având în vedere că, din actele dela dosar și din debateri se constată că, Eliza Moroiu, Eftichia Angelescu, Tiberiu Moroiu și Victoria Moroiu au intențat acțiune în revendicare în contra lui M. Musculin și Steluța Antonescu, pentru imobilul din Buzău, strada Victoriei Nr. 3 ; că în cursul procesului, reclamanții au vândut imobilul lui Gh. Maxim, care a fost introdus în cauză ; că, Tribunalul respingând acțiunea atât reclamanții cât și Gh. Maxim au făcut apel ; că înaintea acestei Curți, Gh. Maxim a declarat că-și retrage apelul, iar pârâții au opus acestuia excepția retractului litigios ; că, Curtea prin jurnalul din 16 Noembrie 1927, a admis această excepțiune și a acordat un termen de 15 zile, pentru a se plăti prețul real al cesiunii, spesele contractului și dobânda din ziua de când cesionarul a plătit prețul cesiunii ; că, la Martie 1928, debitoarea Steluța Antonescu pretinde că a plătit prețul și accesoriile, prin recipisele Nr. 26332 și 26333 din 1925 ale Administrației financiare Buzău, și dacă s'ar zice că aceste plăți nu sunt valabile, a plătit din nou, în urma jurnalului Curței din 16 Noembrie 1927, întreaga sumă datorită pe numele cesionarului Maxim, cerând închiderea procesului, iar cesionerul a susținut că plata prin recipisa Nr. 26333 din 2 Noembrie 1925, nu este valabilă, fiind făcută peste termenul acordat de Curte, și a cerut a se respinge retractul, punându-se în discuție fondul ;

Având în vedere că retractul litigios nu este o nouă vânzare, ci rezolvirea unui contract de vânzare, de unde rezultă că retractul nu se poate rezolva pentru neplata de preț în termen, și cesionarul nu are contra debitorului cedat, decât o acțiune pentru restituirea prețului cesiunii ;

Că, legea nefixând nici un termen în care retractul trebuie exercitat și prețul plătit, el poate fi exercitat în tot timpul procesului, până când a intervenit o hotărâre, cu putere de lucru judecat ;

Considerând că, în speță, termenul de 15 zile acordat prin jurnalul Curței din 16 Noembrie 1927, nu are caracterul unui termen de grație, după a cărui expirare partea să fie decăzută din beneficiul unui drept, ci este o simplă amânare a procesului, pentru ca partea să poată să plătească prețul și accesoriile, după care să se închidă procesul ;

Că, prin urmare, debitoarea Steluța Antonescu a fost în drept să facă plata și după termenul acordat de

Curte, intrucât nu s'a dat încă hotărâre definitivă asupra fondului;

Că, plata integrală fiind făcută în regulă, în Martie 1928, este fără interes a se discuta, dacă plățile făcute prin recipisele Nr. 26332 și 26333 din 2 Noembrie 1925, sunt sau nu valabile;

Că, astfel fiind, retractul a operat și procesul urmează a se închide, fiind fără interes și chestiunea retragerii apelului lui Maxim.

Pentru aceste motive, redactate de d-l Președinte C. Macri, respinge.

Semnați: C. Macri, G. T. Ionescu, C. Pisău.

TRIBUNALUL COVURLUI S. II

Audiiența dela 19 Aprilie 1929

Președinția D-lui Iancovescu, președinde

Panait C. Panait cu Primăria Municipiului Galați

MPOZITE COMUNALE. — COMISIUNI DE APEL. — DECIZII. — UNDE TREBUE INDREPTAT RECURSUL IN POTRIVA LOR. — ART. 6 DIN LEGEA MAXIMULUI TAXELOR ȘI CONTRIBUTIUNILOR COMUNALE. — ART. 6 AL. 4 DIN LEGE PENTRU CONSTATAREA VENITURILOR COMUNALE DIN 1887 CU MODIFICĂRILE DIN 1889. — ART. 2 DIN LEGEA CURȚII DE CASAȚIE. — ART. 2 AL. 2 DIN LEGEA DE ORGANIZARE JUDECĂTOREASCĂ.

Legea pentru constatarea veniturilor comunale neindicând instanța competente de a soluționa recursul făcut contra deciziunilor comisiei de apel alcătuită conform art. 6, iar Tribunalul fiind numai în mod cu totul excepțional instanță de recurs și anume atunci când legea o prescrie în mod espres, rezultă că recursul în contra deciziunilor de mai sus, adresat Tribunalului are a fi respins ca rău introdus, el fiind susceptibil de a fi soluționat fie de Inalta Curte de Casație dacă impozitele comunale nu se socoteau ca materie fiscală, fie la Curtea de Apel dacă se stabilește că prin legea de organizare din 1925 s'a vizat și legile relative la impozitele comunale.

No. — Respins ca rău introdus recursul făcut de Panait C. Panait contra Deciziei No. 742/928 a comisiei comunale a Municipiului Galați în proces cu Primăria Municipiului Galați.

S'au ascultat D-nii avocați Gheorghiu pentru recurent și Poenaru pentru Primăria Municipiului Galați.

Tribunalul,

Asupra recursului întreg, sub No. 16661/1928 la acest Tribunal, făcut de Panait C. Panait contra Dec. No. 742/1928 dată de Comisiunea Comunală a municipiului Galați prin care i s'a admis în parte contestațiunea ce a făcut contra procesului-verbal de impunere comună.

Având în vedere că intimața în acest recurs, Primăria municipiului Galați, ridică excepția de incompetență.

Având în vedere susținerile părților și actele dela dosar.

Având în vedere că speța ce formează obiectul procesului isvorăște din legea asupra maximului taxe-

lor și contribuțiunilor comunale, care prin art. 2 indică cum că constatarea, lichidarea și perceperea acestor taxe se vor face potrivit legilor și regulamentelor speciale în această privință, cu restricțiunile prevăzute în prezenta lege.

Că, pentru comunele urbane „aceste legi și regulamente speciale” vorbite mai sus, sunt legea pentru constatarea veniturilor comunale din 1889 cu modificările din 1889 și cu regulamentul ei.

Având în vedere că potrivit disp. art. 6 al. 4 din această lege, în potriva constatărilor agenților comunali se pot face contestațiuni ce vor fi judecate de comisiunile comunale înființate prin această lege.

Că însă nici legea și nici regulamentul ei nu prevede calea de atac în potriva deciziunilor acestor comisuni contra cărora înseamnă deci că nu este deschisă de cât calea recursului, ea fiind de ordin general, — potrivit noii constituții — deschisă tuturor hotărârilor ce au epuizat drepturile de atac pe calea ordinară de fond, este deschisă și atunci când legea specială nu o indică, ba chiar dacă o înlătură

Că deci fiind stabilit cum că în principiu recurentul avea deschisă calea recursului pentru a ataca în drept deciziunea Nr. 742 din 1928 a Comisiunii comunale a municipiului Galați, urmează a vedea instanța ce este competente a soluționa acest recurs și anume dacă poate fi Tribunalul.

Considerând că, în principiu, potrivit dispozițiunilor art. 2 din legea pentru Curtea de Casație, orice hotărâre a instanțelor judecătorești sau jurisdicțiilor speciale, va fi susceptibilă de recurs la Inalta Curte de Casație.

Că acelaș text însă stabilește derogarea dela competența generală a acestei Curți ca instanță de recurs, cazurile în care legea va fi atribuit altor instanțe aceea competență.

Că în acelaș senz se rostește și art. 2 din legea pentru organizarea judecătorească, cu deosebire numai că prin al. 2 mai stabilește că competența generală pentru soluționarea recursurilor făcute contra deciziunilor comisiei de apel în materie fiscală este atribuită Curților de Apel respective, menținându-se însă și aici măsura derogatorie, excluzându-se dela competența acestor Curți recursurile date prin alte legi competenței altor instanțe.

Că deci legea pentru constatarea veniturilor comunale neindicând instanța competentă de a soluționa recursul făcut contra deciziunilor Comisiunii de Apel alcătuită conform art. 6, iar Tribunalul fiind în mod cu totul excepțional instanță de recurs și anume numai atunci când legea o prescrie în mod espres, rezultă că recursul de față era susceptibil de a fi soluționat fie de Inalta Curte de Casație, dacă nu socotim ca materie fiscală impozitele comunale, fie de Curtea de Apel din Galați, dacă stabilim că prin legea de organizare din 1925 s'a vizat și legile din 1923, 1903, 1887 și 1889 relative la impoziteie comunale, dar în nici un caz de către Tribunal ce nu a fost instituit în mod espres ca instanță de casare în această materie.

Că fiind stabilit cum că greșit a fost îndreptat acest

recurs înaintea Trib. Covurlui, incidentul ridicat de intimată devine fondat.

Asupra chestiunii subsidiare propusă de recurent, că arătând că dânsul prin cererea sa de recurs nu a indicat ca instanță competente Tribunalul, solicită că dacă Tribunalul se va declara incompetent, să se îndrepte recursul Inaltei Curți de Casație.

Având în vedere că din petițiunea de recurs într'adevăr se constată cum că recurentul a cerut „trimiteră dosarului locului competente spre a se casa sus zisa decizie”, iar din adresa Primăriei Municipiului Galați rezultă că această autoritate căreia a fost depus recursul, a înaintat dosarul Tribunalului local.

Că deci în principiu cererea subsidiară a recurentului ar fi admisibilă, căci nu poate trage dânsul consecințele unei erori datorate autorității căreia era obligat de lege a depune cererea sa de recurs.

Că, însă, pe lângă că la termenul de azi dânsul primind a discuta în fața acestui Tribunal chestiunea competenței înseamnă că deși n'a indicat în petițiunea sa instanța căreia să se trimească recursul, că afirmă expres și categoric cum că socotind Tribunalul ca instanță competentă a-l rezolva, înseamnă că în asentimentul său s'a legat această instanță, dar mai apoi că a primit și înțeles a fi judecat în recursul său de acest Tribunal rezultă și din jurnalul No. 1124 din 28 Ianuarie 1929, la care termen nu numai că nu a solicitat îndreptarea dosarului altei instanțe arătând că numai din eroare s'a trimis aici, dar a cerut un termen pentru comunicare de acte, aceeași nu mai poate însemna că socotea eronat sorocit procesul în fața Tribunalului, cu atât mai mult cu cât prin petiția înreg. sub Nr. 1207 din 1929 a mai adăugat în fața acestui Tribunal încă câteva motive de recurs în afară de acelea invocate prin prima petițiune adresată Primăriei Galați.

Că deci subsidiarul cătând a fi respins, recursul însăși cată a fi respins ca rău introdus.

Pentru aceste motive, redactate de D-l A. L. Vidrașcu jude de ședință, respinge recursul.

Semnați: Dan Iancovescu, A. L. Vidrașcu.

JURISPRUDENȚA STRĂINA

TESTAMENT. — Testament olograf. — Dată falsă. — Proba având baza sa în starea materială a testamentului. — Proba prin elemente extrinseci.

Inexactitatea datei unui testament olograf poate fi probată cu ajutorul faptelor și circumstanțelor extrinseci testamentului atunci când această probă are principul său în starea materială a acestui testament.

În special, inexactitatea datei unui testament scris cu o mână tremurătoare și nesigură, atestând eforturile autorului său, atins de un atac și de slăbire cerebrală, câteva zile după această dată, poate să se scoată din documente scrise de decujus și stabilind că la această dată el nu suferea nici o dificultate de a scrie.

(Cass. Ch. Reg. 12 mars 1928 în *Gaz. du Palais*

6—7 mai 1928; *Réc. des Sommaires de la Jur. Française* No. 7 Juillet 1928 pag. 675).

NOTA. — Datarea testamentului olograf ca și a tuturor testamentelor în genere este justificată în deajuns, căci testamentul care n'ar fi datat este inexistent, întrucât îi lipsește una din condițiile sale esențiale și la această specie de testamente ea trebuie să se facă de însăși mâna testatorului (*Alexandresco*, IV part. 2 pag. 53; *Demolombe*, XXI, 71; *T. Huc*, VI, 275; *Aubry et Rau*, X, part. 668 ed. 5). Doctrina este unanimă în a recunoaște că incertitudinea datei viciază testamentul ca și absența totală de dată (*Alexandresco*, loco cit. pag. 63; *Demolombe* XXI, 85; *Laurent*, XIII, 191, *Aubry et Rau*, X par. 668 pag. 616). Se admite însă că data nu este incertă când judecătorii o pot preciza prin mențiuni împrumutate dela contextul și starea materială a însuși testamentului. S'a decis astfel la noi, că dacă judecătorii de fond constată că data testamentului este neexată, nu din cauza voinței testatorului ci numai din cauza nebăgăreii sale de seamă și dacă pe lângă aceasta se poate îndrepta eroarea și fixa în mod sigur data cu ajutorul dispozițiilor din testament, sau al altor fapte sau probe chiar afară din testament, dar cari sunt în strânsă legătură și dau înțelesul dispozițiilor din testament, atunci nu mai este un motiv a se anula testamentul (*Cas. S. I. Dec No. 421 din 21 Oct. 1905 Bul. Cas. pag. 1211*). După *Laurent*, este de esența datei ca ea să rezulte din însuși testamentul, căci ea dovedește că testatorul a îndeplinit condițiile testamentului încă dela formarea lui (*Laurent* XIII. p. 207). S'a mai decis că judecătorul fondului poate recurge și la împrejurări externe însă numai atunci când ele și-ar avea principii lor chiar în testament. S'a mai decis că o dată greșită din inadvertența testatorului poate fi rectificată printr'o mențiune aflată pe plicul în care se găsea testamentul, căci, s'a zis, plicul face un tot indivizibil cu testamentul din cauza legăturii materiale și intelectuale ce există între cele două acte (*Pand Perid*, fr. 1898, 2, 169. *Slrey*, 1901 1, 407), la noi în același sens opinia separată a D-lui Prim-Președinte Eug. Bonachi în *Decezia* No. 175 din 2 art. 1923 a Curții de Apel Galați S. I (*Curier Jud.* 1924 No. 8 pag. 122. Prin această decizie ce menționăm a considerat ca un tot data postscriptului unui testament cu data din testament nescrisă în întregime de mâna testatorului și a socotit testamentul bine datat reformând sentința civilă No. 178 din 26 Iunie 1822 a Trib. Covurlui S. II-a, care de acord cu instanțele de fond franceze anulase un astfel de testament.

D. Cotrutz

Judecător de Ocol. Președinte

TRIBUNALUL ILFOV Secția II Com.

Ordonanța No. 13358. — 1929 Iulie 13.

Asupra cererii înregistrate la No. 27638/929 prin care D-l Teodor Filipide domiciliat în București, Calea Șerban-Vodă No. 100-102, cere să se ordoneze îndeplinirea formalităților de publicare și afișare cu privire la pierdere unei cambii în valoare de lei 5000 semnată de D-l Gh. Atanasiu, domiciliat în București, depozitul de sare (R. M. S.) Filaret cu scadența 30 Iulie 1929.

În baza dispoz. art. 354 și urm. cod. comercial Noi, Președintele.

Ordonăm că oricine posedă o cambie în valoare de lei 5000 semnată de D-l Gh. Atanasiu, domiciliat în București, depozitul de sare (R. M. S.) Filaret, cu scadența 30 Iulie 1929 să o prezinte în termen de 40 de zile dela scadența cambiei, la Grefa acestui

Tribunal cunoscând că în caz de neurmare, ea se va declara nulă și fără tărie în mâinele ori cui s'ar afla.
Ordonanța de față se va publica prin Monitorul Oficial și revista „Dreptul” afișându-se în satele Bursei București, Primăriei și Tribunalului.

Președinte (ss) *Gh. Popescu*

Grefier, *Al. Mihăescu*

TRIBUNALUL ILFOV, Secția I Com.

Ordonanța No. 16994.—1929 Iulie 31.

Noi președintele Tribunalului, Secția I Comercială, Având în vedere petiția înregistrată la No 36104/929 prin care Soc. Anon. Română p. Industria „Uniontext” din București cere a se îndeplini formalitățile legale cu privire la anularea unei trate emise de Societatea „La Preparation Textile” cu sediul în Bourgoin (Franța), acceptată de societatea petiționară, în valoare de franci francezi 10586, cu scadența la 10 Decembrie 1929, și care a fost pierdută.

Văzând și dispozițiunile art. 355 cod. com.

Pentru aceste motive,

Dispune:

Ca oricine posedă una trată emisă de Societatea „La Preparation Textile” cu sediul în Bourgoin (Franța) și acceptată de Societatea Anonimă Română, „Uniontext” pentru Industria Mătasei, cu sediul în București, Șoseaua Viilor No. 46, în valoare de fr. francezi 10586, cu scadența la 10 Decembrie 1929, trată ce a fost pierdută.

Să prezinte la Grefa acestei Secțiuni în termen de 40 zile dela data publicării și afișării prezentei ordonanțe cunoscând că în caz de neprezentare se va declara nulă și fără tărie față de deținător.

Prezenta Ordonanță se va afișa la Primărie, în Sala Tribunalului și la Bursă, publicându-se în Monitorul Oficial și ziarul Dreptul.

Președinte (ss) *N. Georgean*

Grefier, *N. Popescu*

ORDONANȚA No. 17670

1929 August 12

Noi, Președintele Tribunalului Ilfov Secția I-a, Comercială.

Având în vedere petiția înregistrată la No. 37545/929, prin care Societatea Anonimă „Sulcop” din București Str. C. A. Rosetti 3, cere a se îndeplini formalitățile legale cu privire la anularea 4 cambii pierdute și anume: 1. Una cambie în valoare de lei 100.000 cu scadența la 25 Iulie 1929, 2 una cambie în valoare de lei 8585 cu scadența la 25 Iulie 1929, ambele în ordinul Societății petiționare semnate de Otto Hoffman din Arad 3. Una cambie de lei 85.000, cu scadența la 25 Iulie 1929, 4. Una cambie de lei 1868, cu scadența la 25 Iulie 1929, ambele semnate de D-l C. Herstein din Arad în ordinul Societății petiționare.

Văzând și dispozițiunile art. 355 cod. com.

Pentru aceste motive, Dispune:

Ca ori cine posedă 4 cambii pierdute și anume: 1. Una cambie în valoare de lei 100.000 cu scadența la 25 Iulie 1929, 2. Una cambie în valoare de lei 8.585 (cu scadența la 25 Iulie 1929, ambele semnate de D-l Otto Hoffman din Arad în Ordinul Societății Anonime Române „Sulcop” cu sediul în București Str. C. A. Rosetti No. 3 ; 3, Una cambie în valoare de lei 85.000 cu scadența la 25 Iulie 1929 și al 4. Una cambie în valoare de lei 1868, cu scadența la 25 Iulie 1929, ambele semnate de D-l C. Herstein din Arad, în ordinul Societății Anonime Române „Sulcop din București, să le prezinte la Grefa acestei Secțiuni în termen de 40 zile, dela data publicării și afișării prezentei ordonanțe, cunoscând că în caz de neprezentare se vor declara nule și fără tărie față cu deținător.

Prezenta ordonanță se va fișa la Primărie, în Sala Tribunalului și la Bursă, publicându-se în Monitorul Oficial și ziarul „Dreptul”.

Președinte, (ss) *N. Georgean*

Grefier, (ss) *N. Popescu*

Dosar No. 4311/929

MINISTERUL JUSTIȚIEI

COMISIUNEA DE NATURALIZĂRI

Conform art. 23 din legea privitoare la dobândirea și pierderea naționalității române, se publică următoarea cerere de naturalizare, spre știința acelor cari ar voi să facă vreo întâmpinare, potrivit dispozițiilor art. 23 din zisa lege:

Domnule Ministru,

Subsemnata Emilia Hack, domiciliată în București Str. Auref Vlaicu No. 31, de origină română din Bucovina însă născută și crescută în vechiul regat unde părinții mei s'au stabilit de mai bine de 30 ani, cu respect vă rog să binevoiți a-mi recunoaște naționalitatea română prin naturalizare scutindu-mă de stagiul. În acest scop anexez următoarele acte: 1) actul de naștere No. 24 din 1899; 2) certificat de bună purtare No. 146612 din 1925 al Prefecturii poliției Capitalei; 3) adeverința soc. A. E. Tărtășescu, R. Munteanu & Comp. din București; 4) declarația de renunțare la orice supușenie străină autentificată de Jud. Ocol. II București sub No. 687/925.

Primii vă rog D-le Ministru asigurarea deosebitului meu respect.

Dos. No. 4387/925.

Emilia Hack

D-l Rupen Hamparțun, supus armean, de profesiune meseriaș, comerciant, domiciliat în orașul Constanța str. G-ral Manu No. 17, născut la 1871, venit și stabilit în țară în anul 1905, a făcut la această Comisiune cerere de a i se acorda naționalitatea română, declarând că renunță la cetățenia armeană și la orice altă supușenie străină.

Conform art. 22 din legea privitoare la dobândirea și pierderea naționalității române, se publică aceasta, spre știința acelor cari ar voi să facă vreo întâmpinare, potrivit dispozițiilor art. 23 din zisa lege.

Dosar No. 779/928.